

Γιατί κάηκε η Μόρια;

Του **Πάνου Κοσμά**

**Προς γενική έκπληξη του φαιοκίτρινου συρφετού,
κυβερνητικού και μη, οι «λαθροπίθηκοι»**

είναι άνθρωποι – και εξεγέρθηκαν!

Η Μόρια κάηκε – οι πρόσφυγες έκαψαν τον τόπο μαρτυρίου τους. Είναι το «εκρηκτικό» τέλος ενός κύκλου διαχείρισης του προσφυγικού, έστω και αν τίποτε δεν προμηνύει κάποια αλλαγή κατεύθυνσης όσον αφορά τις βασικές σταθερές που γνωρίζουμε μέχρι σήμερα.

Το ερώτημα «ποιος έκαψε τη Μόρια» μοιάζει να μην έχει ιδιαίτερη σημασία από τη στιγμή που είναι πασίγνωστοι οι ηθικοί αυτουργοί: η κυβέρνηση και ο φαιοκίτρινος συρφετός στον οποίο λογοδοτεί η πολιτική της. Έχει όμως σημασία να απαντηθεί. Διότι εντελώς διαφορετικά συμπεράσματα και καθήκοντα συνεπάγονται αν τη Μόρια έκαψαν ομάδες κρούσης ακροδεξιών και φασιστών ή οι ίδιοι οι πρόσφυγες. Στην πρώτη περίπτωση, θα έπρεπε να έχουν ξεσηκωθεί και οι πέτρες ενάντια σε ένα ακροδεξιό έγκλημα· και θα έπρεπε να καταγγέλλεται σε όλους τους τόνους η κυβέρνηση και οι Πόντιοι Πιλάτοι των Βρυξελλών για ηθική αυτουργία και συγκάλυψη ενός τέτοιου εγκλήματος. Στη δεύτερη περίπτωση, που οι ίδιοι οι πρόσφυγες έκαναν στάχτη και αποκαΐδια τη φυλακή τους, έχουμε να κάνουμε με μια εξέγερση των εξαθλιωμένων – ξανά την κυβέρνηση, τους Πόντιους Πιλάτους των Βρυξελλών και το ακροδεξιό παρακράτος πρέπει να καταγγείλουμε, αλλά αυτή τη φορά για τις πολιτικές και τις πρακτικές που συσώρευσαν τόσο θυμό και απόγνωση ώστε οι πρόσφυγες να κάψουν τη φυλακή τους.

Πέρα από αυτό, όμως, υπάρχει και κάτι άλλο: η εύκολη και αβασάνιστη καταφυγή στην άποψη ότι «τη Μόρια έκαψαν οι άλλοι»

κρύβει ή ενισχύει την αντίληψη πως οι πρόσφυγες δεν είναι άνθρωποι, δεν έχουν όρια αντοχής, δεν είναι «ικανοί» να εξεγερθούν· είναι μόνο παθητικοί δέκτες και θύματα ατέλειωτης οδύνης, ταπεινώσεων, εξαθλίωσης.

Η συσσώρευση «εύφλεκτης ύλης»...

Κι όμως, είναι... κανονικοί άνθρωποι. Η σκληρή τους μοίρα τους όπλισε με μεγάλη αντοχή στις σκληρές δοκιμασίες, αλλά αυτή η αντοχή δεν έχει μεταφυσικό και μοιρολατρικό χαρακτήρα, εμπνέεται από την ελπίδα ότι αυτό το τρομερό ταξίδι, οι κακουχίες και οι θυσίες θα έχουν κάποιου είδους θετική κατάληξη. Αν πεθάνει η ελπίδα, τότε δεν υπάρχουν ούτε αντοχές ούτε υπομονή ούτε ανοχές.

Σε όλες τις εξεγέρσεις, το «εκρηκτικό μίγμα» προϋπάρχει, όπως προϋπήρχε και στη συγκεκριμένη περίπτωση: οι ατέλειωτες ταπεινώσεις και η απέραντη εξαθλίωση. Είναι τόσοι οι μηχανισμοί που συνεργούν σε αυτά (κυβέρνηση, ακροδεξιοί και φασίστες, πολιτικοί κερδοσκόποι και «στρατηγοί» του μαύρου μετώπου, Ευρωπαίοι ιθύνοντες, η ΕΛΑΣ του Χρυσοχοΐδη, η Frontex και Έλληνες και ξένοι μυστικοί κομάντος) και τόσο πυκνή η δράση τους, ώστε να προκαλούν απόγνωση και οργή ακόμη και σε κάποιον/α που απλώς τα παρατηρεί όλα αυτά χωρίς να τα υφίσταται. Το τελευταίο διάστημα, ωστόσο, επί κυβέρνησης ΝΔ, με τη «νέα πολιτική για το προσφυγικό», όλα αυτά υψώθηκαν στο τετράγωνο και στον κύβο. Πέρα από την κυβερνητική κτηνωδία, εμφανίστηκαν στη Λέσβο και ανέλαβαν πυκνή δράση τα τάγματα εφόδου ακροδεξιάς/φασιστών, με μπλόκα, επιθέσεις σε πρόσφυγες, εργαζόμενους/ες σε ΜΚΟ και αλληλέγγυους, σπάσιμο αυτοκινήτων, βανδαλισμούς, κάψιμο ξενοδοχείων με βάση φήμες ότι θα φιλοξενήσουν πρόσφυγες, απειλητικές επιστολές κ.λπ. Η κανονικοποίηση τέτοιων πρακτικών -οι περισσότερες στο φως της μέρας!- θα ήταν αδύνατη χωρίς υψηλή πολιτική κάλυψη και ανοχή από την κυβέρνηση και τοπικούς παράγοντες.

...και ο πυροκροτητής

Όμως η συσσώρευση εύφλεκτης ύλης δεν αρκεί· απαιτείται πάντα και πυροκροτητής. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο πυροκροτητής ήταν η κτηνώδης κυβερνητική διαχείριση στο ζήτημα των κρουσμάτων κορονοϊού. Η υπόθεση με το πρώτο κρούσμα είναι γνωστή: Σομαλός πρόσφυγας που πήρε άσυλο, βρέθηκε στην Αθήνα έξω από κάθε δομή, εξαιτίας της απόφασης της κυβέρνησης να κάνει έξωση σε όλους όσοι είχαν πάρει άσυλο και εξακολουθούσαν να είναι σε δομές. Από τέτοιους ανθρώπους γέμισαν οι πλατείες (όπως της Βικτωρίας), που βρέθηκαν χάρη στην κυβερνητική απόφαση χωρίς δουλειά και στέγη, χωρίς στον ήλιο μοίρα. Στις περιπλανήσεις του στην Αθήνα ο Σομαλός πρόσφυγας προσβλήθηκε από κορονοϊό και πριν το μάθει, γύρισε στη Μόρια για να βρει κάποιον αποκούμπι. Όταν ήρθαν τα πρώτα συμπτώματα, πήγε ο ίδιος να κάνει τεστ και βρέθηκε θετικός.

Η αντίδραση της κυβέρνησης ήταν κτηνώδης. Το πρώτο κρούσμα στη Μόρια -ύστερα από περισσότερα από 110 κρούσματα στον γηγενή πληθυσμό της Λέσβου στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου- έγινε σημαία της... αναγκαιότητας για κλειστό κέντρο-φυλακή προσφύγων!

Σαν να μην έφτανε αυτό, όταν βεβαιώθηκαν 35 κρούσματα (από τη διενέργεια τεστ σε 2.000 πρόσφυγες – σε σύνολο 13.000), η κυβέρνηση τους ανακοίνωσε ότι θα μπουν, αυτοί και οι οικογένειές τους, σε καραντίνα σε εγκαταλελειμμένη αποθήκη.

Ήταν η σπίθα που άναψε τη φωτιά... Αργά το βράδυ προς μεσάνυχτα της Τρίτης εκδηλώθηκε η εξέγερση των προσφύγων, που κατέστρεψαν και έκαψαν τη φυλακή τους. Αντί να ψάχνουμε σκοτεινές δυνάμεις (που ασφαλώς υπάρχουν, αλλά στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν έδρασαν αυτές), πρέπει να τους αναγνωρίσουμε το δικαίωμα να εξεγείρονται ενάντια στους δυνάστες τους και να καίνε τη φυλακή τους!

Η ολοσχερής καταστροφή της Μόριας έφερε το χάος, με την κυβέρνηση να προσπαθεί να βασιλεύσει μέσα σε αυτό το χάος.

Είναι η στιγμή που όλα τα δρώντα υποκείμενα οφείλουν και είναι αναγκασμένα να επανατοποθετηθούν. Και θα το κάνουν, δίνοντας δείγματα γραφής από τις επόμενες κιόλας ώρες και μέρες. Είναι η στιγμή να επανατοποθετηθεί και ο χώρος του αντιρατσισμού, του αντιφασισμού και της αλληλεγγύης.

Όχι μόνο με λόγια, αλλά και με πράξεις.